

every two persons

D 517 p1k

2'0"

כל המצווה אשר אנכי מצון היום תשמרון לעשות ח, א
מעשה ביהודי פשוט, סוחר בארכיגם, שבא אל הרוב ושאלתו בפיו: רב,
מבקש אני לידעת כיצד אוכל לזכות לח'י העולם הבא?!
הסכת ושמע לעצתי – אמר הרב – דמיין לעצמך כי יש רק מצווה אחת
ועליך לקיים, אתה היהודי היחיד בעולם, ואין עליך לקיים אלא מצווה
זו בטום זה בלבד!

אשמע האיש את הדברים, מיהר לצאת מבית הרב ושב אל חנות הארגנים אשר לו.

בבר באתו זמן נכנס יהודי זקן אל החנות וקנה אריג בשווי שני זהובים בטיעות נתן תמורה שלושה זהובים, אולם המוכר שתק ולא העיר לו

בגיעה שעת הצהרים החל האיש אל ביתו לסעוד את לבו. טול את ידין – אמרה אשתו – מיד אגיש לך את האוכל. אין כל צורך ליטול ידים! ענה בעלה. מדווע?!!... נדהמה האשפה.

חייב לקיים אלא מצוה אחת ביום וכבר הנחתי תפילין הבוקר והתפלתי,
חגיתי הבוקר אצל הרב – ענה בעלה – והוא הורה לי בפירוש שאיןי
מוציאו?!... נזהרנו ואשכחן.

בנויות ומחסני גדר פטורם שלושה זהובים.

בטעות נתתי לך תמורה גנטו שטענה והובנו...
מה בכך – אמר בעל הבית – היום היתי אצל הרוב והוא הורה לי
לחשוב שהנני היהודי היחיד בעולם... אם כך אתה חשוב בעיני כי
טעןות גוי מותרת... אינני חייב לך ממונה!

מיהרה האשה אל בית הרב ובעכיות סיפורה לו כי בעלה ירד מעדתו...
קרא רב לסוחר האריגים והסביר לו את אשר התכוון בהוראתו בברקו
של יום:

אשית – פתח הרבה בהסבירו – הוריתי לך לחשב שיש רק מצוה אחת לשותה והתכוונתי בכך שלא תטעטל מלקיים את המצוות, שהרי אדם יכול לומר לעצמו אם לא אפשר מצוה זו אקאים מצוה אחרת... טענות הללו יתנו לנו מושג על מה שפירושם בהמוציאים...

3. **היאן יש לקים את כל המצוות שלא יזga מנהלן.**
וועוד אמרתי לך – המשיך הרוב – שתadmeh בונפשך כאילו אתה הוא היהודי
היחיד בעולם, והתקוונתי בך שלא תשטט כאשר בא לידי דבר מצוה
ותגידי שאחרים יקיימוו, כגון כאשר בא דבר צדקה ליעץ אל תחשוב
בלבך "הרי יש אחרים שיתנו ומדוע אתן גם אני", לנכון עלייך לחשוב כאילו

בג' וכן - סיים הרוב - מה שאמרתי לך שתהשוו כאליו רק היום עלייך לקיים מצוות, כוונתך בך שלא תדחה את קיומם המצויה למחר, אלא מהר ועשה

ויבא ים פנויו הפתוח: "כל המזות אשר אנכי מצור היום תשמרו לעשوت".

ט – מילוי החשובה – בלשונו יחיד. באילו יש רק מצוה אחת לקיים.

ט. "שניהם איברו צעדי" = באילו אמתה הוא היהודי היחיד בעולם.

אשר אנכי מצוך – נאלו אונדו והו זונע אונדו זונע – **כאילו רק היום עלייך לקיים ולא תדחה למחה.**

בר ב' ביום השלישי יושא אברהם את עיניו.

שאינה בראיה במאובטן שעשן אבותינו ר' איתא במדרש רביה (בב' א) "ביום השלישי יושא אברהם את עיניו, כתיב (הושע ז, ב) ייחיינו מיוםים ביום השלישי יקימנו ונחיה לפניו". אמר לי צורבא מרבעו מווילנא, בשם הנגאנוי ר' אלilio ווילנער, ביואר על זה, דהנה אמרו חז"ל (חולין קמ"ב, א) "שכר מצותה בהאי עלמא ליכא", והטעם, אחורי כי המצוה היא עניין רוחני, און העולם ומלאו כדאי לשלם אפיקו שכר מצות אחת, כמו שאמרו חז"ל (אבות ז, ז) "יפה שעה אהת של קורת רוחת בעולם הבא מכל חי העולם הזה". אס"כן היאד אנו

אבל העניין כה הוא, **דבאמת** המצוה עצמה אין לה תשומות בעולם הזה, אבל הזריות וההידור וכיוצא בו במצוות אבותינו, הם הוצאות שאנו אוכלים. והנה התורה הקדשה שיפרה לנו מוקדם מכל החרנות וחזריות שעשה אברם אבינו עיה לקיים מצות העקידה, השכים בוקר, חיש בעצמו את חמورو, וביקע עצי עולה וכו', להודיעו כי מכל זאת אנחנו אוכליין בעולם הזה. אבל עיקר המצוה שעשה אברהם אבינו אמר ביום השלישי, נשארה לנו לעתיד לבא.

ולרובגוני בדור בו פהייס פַּרְעָה מלך מצרים לא נצחן
לב ואונחיה לפניו. ודפניהם ושני

אך יותר נראה הטעם עפ"י מה דעתך במשנה (אבות ד, טז) ובי יעקב אמר העולם הזה דומה לפרוודוור בפני העולם הבא, התקין עצמו בפרוודוור כדי שתכנס לטרקלין, וביאר הגאון רבי ישואל מאיר הכהן מרידין בעל חוץ חיים זצ"ל (שם עולם ח'ב פרק ד) הכוונה, כי הנה דרך העולם הוא כשאדם רוצה להכנס לאיזה איש נכבר, הוא מכין עצמו רק כמה שעות קודם, ולמלן כמה שבועות קודם במלבושים הנאותים לו, וכך אכן הלא דרך בני אדם להיות שבעים שנה, ולפעמים שמוניות שנה, ואמר התנא שככל אלו שנים שעומדר בפרוודוור, הוא העולם הזה, יראה להתקין עצמו.

pe ②

ପିଲ୍ଲା ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ୧୦

4780 ⑦

(ז) כי עם קשה-ערף אמתה¹³. שאי אפשר
שיהיה צדק וישור לכב¹⁴ עם קשי
הערף¹⁵. כי אמנים קשה הערף הוא הולך
אחרי שרירותם לבו ומחשבתו, אף על-פי
שיזדעהו¹⁶ איזה מורה צדק בראשיה ברונו
שמחשבתו היא בלתי טובה ומבהאה אל
ההפסד. וזה, כי לא יפנה אל מורה¹⁷.

והוסיף לבאר על דרך משל, כי כאשר התבונן היבט, נראה אשר כולנו בעזה"ר אין עושין כהוגן, דהנה דרך העולם הוא כשהאחד קונה איזה קרקע חשובה לבנות עליה טركלין, הוא קורא לאומן [אדריכל] שייעצהו איך לבנות משכיותו וחדריו, ובאיזה מקום יגמר הטركלין ויתחיל הפרוזדור. וכי כאשר קראהו, ייאמר לו, שמעתי עליך שאתה אומן גדול בבקשה שתראה להביני איך לבנותו, כי אני רוץ שהייה הטركלין שלי לחן ולתפארת בעניי הכל וגם שהיא לו פרוזדור טוב. ויתבונן האומן היבט בשיטה הקרה שקנה, ויען ייאמר התבונתי היבט במדאית עניי בקרע שנית, וקצר המצע מהשתרע לבנות עליו טركלין נאה שהיא לחן ולתפארת בעניי רואין וגם בפרוזדור רחב, כי קוצר השיטה מאריך, וכל מה שתרחיב הפרוודור תהייה מוכרכה לקצר מהטרקלין ולא יהיה לו שום תואר והדר וילעיגו عليك כל הבריות, וגם אתה לא תהיישב נפשך עליו חמיד ותחחרט לבסוף באשר שם הוא מקום דירתך בקביעות, מה שאין כן הפרוודור אינו רק לעבוור דרך בו, ועל כן עצמי שתראה העיקר לבנות מתחילה הטركלין בחדריו ומשכיותו כהוגן ואחר כך תבנה הפרוודור עיי.

השתח ישאר לפִי, מנו שוואת צדקה, והנמשל מובן מלאיו, כי בהיותינו בעולם הזה אנו בונים הטרקליין לנפשינו, וכמما אמרם זיל' (ברכות סד') על הפסוק (ישעיה נד, יג) וכל בגין למודרי ה' אל תקרי בגין אלא בוניך, וכן איתא במדרש (שוחר טוב משל

ט) על הפסוק (משל ט, א) בנהה ביתה זו התורה, ללמדך של כל מי שקנה לו דברי תורה קנה לו בית לעולם הבא, וכל מי שלא קנה לו דברי תורה לא קנה לו בית לעולם הבא, וכאשר נתבונן היטב במעשינו, נמצא כי כל פועלותינו בכל יום עיקר הזמן הולך על בניית הפרוזדור, דהיינו להכין מזרור נאה לגופינו, גם מלובוש ומזון עבورو, ולא ההכרה בלבד, כי אם אנו מרחיבין מאד כל פרט ופרט. עד שנמצא שעל בניית הטרקלין ישאר לנו גנ בכל המעת לעת רק זמן מועט מאד מאד, וגם זה לא בקביעות כי יתכן שיילכו כמה שבועות בלבד תורה, ותפלתנו היא רק מן השפה ולחוץ, אויב ואבוי, האם לעולם נדזור בפרוזדור, הלא לבסוף נהיה מוכרים לעkor דירתנו מהפרוזדור, ואם לא נמצא טרקלין מוכן לפניינו הלא נהיה מוכרים לדoor חוץ למחנה שכינה, שם הוא מקום הקליפות והחיצונים רח"ל, ע

ונעתה ייל כי מאחר שהעולם הזה הוא כל כולו עולם של הכהנה, על כן שיר לקביל בעוה"ז את השכר השיין להכינה למצות, משא"כ השכר על עצם המצויה שהוא התחלה הנרצה, זאת מקבלים בעולם הבא שהוא במתכליות הנרצה והנצח.

כשיות עורף ורפואת

אם נתרכו להגיע אל האמת. נוכל למצאו אותה אפי' בתוך ערובה
גדולה של נגירות. מבט האמת קרוב הוא לנו מארך כך כתבנו במאמר לא
ונפלאת" אמם לא נתעה לומר כי כל הוא. הן אמת אם אך גרצה. ונראה אבל לא
באמת. ובאמת זו גושנו ערפונו עוזר בפני הרדzon לראות האמת.

ומהו קשיות העורף? יש בני אדם אשר אם גם יראו האמת בעיניהם לא ישנו דברם חרוץן ואילך^๔ "רשעים אפי' על פתחו של גיהנום אין חזרין בתשובה" כי אם גם יראו את רוע מעלייהם והעונש המר שיגיעם יהיה בחוש לפניהם. לא יועילו להם כל אלה לחזור בהם. כי אינם יכולים להפוך פניהם אחוריות מפני קשי ערכם. וזה ספורהנו (דברים ט' י'). כי עם קשה עורי אצלה, ש א"א ש, ה'יו צדק וירוש ל ב ב עם קשי העורף...

Ran
w/ Pct

6 63 : 10

(3)

| אמונה קשה העורף הוא החולך אחר שרירותם לבו... אעפ' שיוודיעו... בראוי' ברורה שמחשבתו... מביאה אל התפסה... לא יפנה... כאנלו ערפו קשח, כיinde בROL שלא יכול לפניות אנה ואנה. וכן לפ' כי תשא (ל"ב ס') שם ותא מגלה את סוד הכהן הרע הזה. ז"ל גיגיד ברול ערוף ולא יפנו (פ"י) שלא יפנו בשום אופן להסביר האמת אל לבם)... באופן שאין תקוה שישבו בתשובה!

נתקו נא. הלא כתבונו כמה פעמים כי כל עונש הבא ממנו יה' אל האדם אין בא אלא ללמדו ולהזכירו למוטב. וכל גיורת כלין ומיתה, פירושה שאין לאדם ההוא תקנה להביאו לידי השובה וממי לא תיקנו — כליתו. במעשה העגל אמר הקב"ה למשה "ראית את העם הזה והנה עם קשה ערף הוא, ועתה הניחה לי יותר אף בם ואבלם". וכך יתפרש לפי דברי הספרונו, שימוש שאין תקוה שייעיבו בתשובה, מילא אין תקנה אלא כליוון ח'יו. למדנו מכאן עד תקופה שיעיבו בתשובה. ולא היה שום מוצא עד שתפתח הקב"ה פתח חדש באמרו "הניחה ליה... עד שהחלהו... (פ"י רשי) הפיצר בו", דהיינו שהפיצר בו כ"כ של עצמות... עד שהחלהו... (פ"י רשי) הפיצר בו", דהיינו שהפיצר בו כ"כ מה שמצטיר אצל האדם כאילו החליאו בהפסדרותיו).

אבל כל זה לא הויל אלא שעה. כאמור ברמביין; וא"כ במה נתנו אח'יב? מה עשה משה אשר למרות קשיות העורף שבו בתשובה? הדבר הראשון אשר עשה, גם טרם שרדף את העגל, הוא אשר שבר את הלוחות. ואה'יב (עקב ט' י"ז) "ו�톤ש בשני הלוחות ואשליכם מעל שדי ואשרם לעיניכם" וმתרגם יונתן "ותבריחתינו ואתונן חמין כד ליהיא מיתברין ואתומא פרחין" — וז היה מבוא לתשובהם. שבירת הלוחות לעיניהם — ועי' משה — ואותיות פורחות — ראיית כל אלה בקעה דרך קשיי העורף ואפשרה את החשובה. בזה גילהה לנו התורה שיש רפואה אף לקשיות עורף, דהיינו התעוורנות חזקה מאד וקיצונית.

למדנו מכאן שאם ייחס האדם להיטיב דרכיו צrisk לעורר עצמו להתעוורנות גדולה מאד, ויעמיק בלימוד המוסר ובצווים שיגבירו בו את התעוורנות, והרבבה יעמוד בתהובנותו עד שיבקע דרך קשיי ערוף, וזהו הדריך

המשמעות אשר תביא לידי שינוי מעשים באמת. בדורנו הייתה התרבות בני יד ה'. אויב קשה כהמן החביב מדיניות שלימוט של אחינו בני ישראל — חלק גדול מכל בית ישראל עובנו בעיה"ר. רוב יראי ה' ספו תמן, זמיוני התרבות נשארו רק אחוזים אחדים למא吐. שבר השיות את שארית התרבות לעיבנו. הלא עלינו להתעוור הרבה ולשנות את כל השקפותינו ודרךינו ומעשיינו ולשוב אל ה' בחוקה, והוא יرحم את שארית הפליטה.

(5) 8. א' ב' (5)

(| י' י') עשה משפט יתום ואלמנה. אמר ר' כי כ"מ שאתה מוצא גדרתו וגור' שם אתה מוצא ענותונתו. יש לתהמו מהו שבתו של מקום שאינו מיטה דין של עני ויתום!!! והנה בכל חוקה של העמים חוק עלי ספר זכויות אורח המדינה ואנישה ומשפטיהם כגון שיש לכל א' זכות הבעה דעתן, לעבד את אל-הו כרצו וכדומה אבל משפט יתום ואלמנה לא כתוב בו, ונימוקים עטם. אין כי הוא ספר-חוקים של הדמינה בכלל... איני ראי לך הכניס בו משפטי אדות אנשי פרטיטים, וכתבו זכויות האנושיות בכללם ולא בפרטם. ותוודה"ק היה ספר התקדים לכל העולם, ולא לדור א' אלא לכל הדורות, זאת התרבות לא תהא מחלפת, והקב"ה הוא רכינו של עולם. אלקי האלקים ואדוני האדונים האיל הגדול הנבוך והונרא, ולפי שכן האנושי אין לו פי כבחו להכניס בספרו משפטיים של אנשים פרטיים, ולא עשה בין הקב"ה ולא סמן עליהם אלא הוא עצמו ב"ה עשה משפט יתום ואלמנה" שכתיב בעצמו בספר-החוקים משפטי יתום ואלמנה יתום ואלמנה לא תען כי אם צעק וגור', לא תחכלו בגין אלמנה, וגר לא תלחץ ולא תוננו. ואפשר שעל כן זה ג' נאמר הכל שכן בכל אלה מן שכתב.

(4)

תלב. פירא מהקדוש-ברוך-הוא

לקיים יראת שם על פניו כדי לבלה
בוחטא. ככלומר: שנירא ביאת קשו ולא יקח
לכניו כל קגר אליו כל-מיום. ועל זה נאמר
את-ינו אליך פירא. וקרואיה: שיזה מינות

שזה אמת מהשנין תרייג מצות שצטווינו-פה
אלאםרו בסתדרין (ט.א). על דרכו הוכום בפירוש
ונתק שן זג'נבר (יקרא כד טו): ואבא פרוש.

דכמיב (= אבמר לפרט. שאכבר) - אשר נקבע בשמות
(בדבר א.ז). ואנקרוסיך פן את-ינו אלהיך פירא.
ז'יצה לופר על דרכו הוכום כי גולי פירש

ו-ונקב (= קהוקבת שם לבר סקל שיבנרא
(= אשגד). ועוזון שיקחה קזה-לפי שהפסידו פיראה
בי פירעת שם - שלא זכר שמו לבלה
ונישיבו שם. דלא לא פירש הקב"ה (= שאין לופר ג').

דמחי משובות פרבר: סלא דבעניא (= אהם
אצרים) שם בשם - ופ"א. ככלומר: שיבר פשם
בשם. גנון: נחת יומי אתיוסי. ועוד: אנקבת
שזה הוא. וכל אנקבת צחה - לא שלה אנטורה.
בלומר דקראי ג. את-ינו אלהיך פירא - פצצת
צחה גיא.

א שרע בעזקה בירעת שם. נעה לכל רוא
השפט. כי משמעה סדרה פון מהפה שם
ירעת אטשן.

ו-ונני תפזונה. כלולים במקלינו סכתוב [ילכות
ישורי חורת פיב].

ונונקען בכל-קוקום ובכל-וון ובכל פון פאדס
זואת אמת מן המזות הפתידיות על פאנס.
שלא יפקק חוויכן מצל קאדים לעזם. אפלו
גע אפר, וכי שכא דבר צברה לידו - סבב

לענץ רוחו ולסת אל-לבו קאותו פפרק. אשם-
בווק-הוא משיגים בכל מעלה בני אדם. ונשכ-
לעם נאם קפי רע בפעשה. וקעובר על זה ולא

שח לבו בך באיתן שיזה - בטל שזה זה.
שזו קוא שחת קיים ששה זה בכוון. ואולם כל
מי האדם וכל עתמיו - בכל-מאנוה לאחד
זרוי ונוגר אליך.

א האל הנכבד והנורא הוות מצוה לאחבות
וליראה ממנו שי' ואחבות את יי'!
אליהיך תנאמר את יי' אלהיך תירא ב' והוא
זה הדור לאחבות ויראות. בשעה שרבותו
האדם במעשי ובמנאי הנפלאה הגודלים
יראה ממה חכם שאן לה ערך ולא קין.
מיד הוא אהוב ומשבח ומפאר ומונאות גאות
ונרלה לידע השם הגדל לו. כמו שאמר דוד
צמאה נשפי לאלהים לאל חי: וכשהוחשב
בדברים האלו עצמן מיד הוא נהוט לאחרוי
יראה יופח יידע שהוא ברה קינה שללה
אപלה עמד ברעת קלה מעטה לפני חמים
דעות. כמו שאמר דוד כי אוראה שטיך וגוי מה
אנוש כי חוכרנו וגוי: ולפי הדברים האלו
אני מכאר כלים גדולים ממעשתך רחך העולמים
כדי שיחו פתח למכני לאחוב את השם. כמו
שאמור חכם בעני אהבה שמתרך כך אתה
מכיר את מי שאמר וזה העולם.

3) כחאת 3 ג' ים 70/ הס' 1

" לבן יש לידע שיש שלש מיני יראה: הנטה
היא יראה ברועה מאד, בגון ארם שאינו ירא מלפני האלים,
אך בשיעשה שום מעשה טוב הוא עוזה מפני בני-אדם,
שאם לא יעשה המעשה הטוב - הן בלמוד, הן בצדקה,
הן בתפלה, הן בכל דבר - אז לא יאמינו בו ויבוזה, אם
בן מה שעישוה אינו אלא למצא חן בעיניהם. ואם איש זה
מכונן כך כל ימיו, אז אחריתו עדי אובד, פינן שאין
מחשבתו להקדוש-ברוך-הוא. השני - הוא ירא מלפני
האלים, אך הוא ירא מלפניו מחייב ענש פניהם או שלא
יבוא לגן-עדן, ומתווך כך יתחזק במעשה הטוב. וזה האיש,
הו אפלוי מקים כל התורה בכוונה זו - טוב הוא, שיהיא ירא
מלפני הקדוש-ברוך-הוא שיביאהו למשפט, אך לא הגיע
לעקר הטובה, כי כל בונתו בעבורתו אינו אלא לטובת
עצמם ולא לבבוז הקדוש-ברוך-הוא. אבל השישי,
המרגלית הטובה, זה הוא שירא מפני הקדוש-ברוך-הוא לא
מן שום דבר בועלם. רק שהוא גרען מלפניו וכל איכרי

מנדעין בזכיר גדרתו וגבורה.

ס' 7
ס' 11

כחאת
ס' 1
ס' 2

3)

"עיניכם הרואות" - בכל דור ודורו

וידעתם היום כי לא את בניכם אשר לא ידעו ואשר לא ראו את מוסרך אליכם את גדרו את ידו החזקה וידעו הנטויה ואת אחותיו ואת מעשיו אשר עשה בתוך מעדים... כי עיניכם הראת את כל מעשה הד' הנגדל אשר עשה ויא. ב-ט

לעניהם עישן מארן ריל זון פונטן גאנן, מהו און צויזען לילעןן יעאנמו

כאשר קוראים: "כי לא את בניכם אשר לא ידעו ואשר לא ראו", הרי אלו אותם הבנים? ואמ מפורש הוא שלא מדברים אלינו, למה אם כן כתוב זאת בתורה בשיבולנו, לקרוא וללמוד - אם זה לא נוגע אלינו?

אך באמת התורה מדברת לכל הדורות, והדור ההוא הוא משל דוגמא, ומה שנאמר אז - אמרוים אותן הדברים ממש לכל דור, וכך אמר או הש"ת, הרי אתה ראיית בעיןך את הנשים הנפלאים שנעושו לך - כך אומר הש"ת לכל יהודי בכל דור.

וכתיב (עליל ח, ח): "ויעדעת עט לבבנ', כי כאשר יסר איש את בנו ה' אלקין מסרך", ובחז"ל (ספר דברי פיסקא לג, ח): "אתה ولבן יודעים עושים שעשית, ויסורים שהחטא עליך שלא כנגד מעשיך שעשית הבאתך עלייך", היינו לך יודע איך שהקב"ה התנהג אתה, בחסך עצום ונשים גודלים ולפניהם ולפניהם משורת הדין.

ולכל אחד צריך לפרט את הפרטים שהتورה פירטה, את ה"פרעה" האישי שפוגע בכל אחד, בצדקה זו או אחרת, כל אחד יודע בעצם איך שכמעט נקבע בטומאות מצרים - אילמלי הקב"ה עוזרו, ואת היד החזקה והזרוע הנטויה שרוואה בחיו להצלתו מכל הסכנות האורבות, ברוחניות ובגשמיות, ולכל אחד צריך בעצם לו להכיר טובה ולאחוב את בוראו אהבה חזקה ויתירה מאות, מכח השיקות הקרובה אליו וחנסים שראו עניין כל ימי חייו.

כן בכל דור ודור, וכל שכן בדור אחרון - דורנו אנו, התקיים לנו "כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות".

התקיים לנו "כי עין בעין יראו" - למי שאך יש לו עינים, אין בשפלות דורנו לומדים

תורה בחשך ומקיימים מצוות בהתלהבות כל כך עצומה.

צא וראה איך בני תורה קונים לולבים והדסים, אופים מצוות מצוה, שומעים قول שופר, וכבר הבטיחונו חז"ל (סוף סוף) שבסוף דורות יתקיים לנו "ועל מי לנו להישען? על אבינו شبשים". כל היהודי שומר מצוות, וכל שכן כל בן תורה מרגיש איך שאבינו עומד על ידינו ומחזק בידינו. "שירו לו זמור לו שיחו בכל נפלאותיו".

יומא דף ס"ט ע"ב אריביל למה נקרא שם אנשי כנח"ג וכדי אתה משת אמר הקל הגבור והנורא אתא ירמי' ואמר נגידים מקרקיין בהיכלו איה גוראותיו לא אמר נורא, אתא דביאל אמר נגידים משתעבידין בבניוי אי גבורתו לא אמר גבור, אתו איננו [אנשי כנח"ג שתיקנו בחפה של שמ"ע לומר הקל הגבור הגבור והנורא] ואמרו אדרבא זו היא גבורתו שכובש את כסו שנוטן ארך אפים לרשותם ואליו הן גוראותיו שאלא מורהו של הקב"ה האריך אומחה אחת יכולת להתקיים בין האומות [העומדין עליינו כלותינו] ורבנן [ירמי' ודניאל] היכי עבדי היכי עקריו תקנתא דתיקון משה אור'א מתח שיזען בהקב"ה שאמתי הוא לפיכך לא ביזבו בו, ע"כ הסוגיא.

(14)

הפטרכז
הפטרכז

6

21

(15)

קדם
בסיום

6

סז

ברכת פרץ

๖

וְבָתֵּה דָּאַי שְׁרַבְּנָן יְרִמֵּי וְדָנִיאֵל יְדֻעָה שְׁהַקְּבִּיה הָא שְׁהַקְּבִּיה הָא הָקְל
הַגְּדוֹלָה תְּגִבּוֹרָה תְּגִבּוֹרָה וְגַם כִּבְרָה אָמֶר כִּי מַעֲזֵה אַלְאָ שְׁמַ"ט בֵּין שָׁאֵן דָּבָר זֶה
עֲשָׂאָה בָּאוֹתָה תְּקֹפָה לְעַנִּים, לֹא רָצָו לְוֹמֶר לְפָנֵי הַשִּׁיתָּה דָּבָר שָׁאֵן מְכִירִים בָּו,
דָּהָרְלָה כָּאָמָר כָּובָל לְמֹוֹר אָמֶר מָה שָׁהָא אַיִן מְכִיר אָתָה תְּדִבָּר שָׁכַן הָא,
וְקָבְּכִּיה שְׁוֹנָא גַּם שָׁקָר כָּוה שְׁבָאמָת הָא אָמָת אָלָא שְׁהַמְּגִיד אָתוֹ אַיִן מְכִיר
אָמִיתָתוֹ, עַד שָׁבָא אָנְשִׁי כְּנַהֲגָה וּבִיאָרוֹ שְׁבָאמָת גַּם בּוֹמָן הַגְּלוּת הָן הָן גְּבוּרוֹתִי
הָן הָן גְּנוֹרוֹתִינוֹ וְסִמְפְּנִי הַכְּרִתִּינוֹ.

ומכ"ז מוכח דכל גוֹשָׁה הַחֲפֵלָה נִתְקַוּן עַל דְּבָרִים שָׁגַם אָנוּ בְּמִיעּוֹת שְׁכַלְנוּ
מְכִירֵינוּ אֶת אָמִיתָתוֹ, וְהַגָּה אָנוּ אָמְרִים בְּמִזְרָם גַּדְחָה לְךָ וְנוֹסֶף תְּהִלָּחִיךְ וְכָרָ
עַל נִסְיךְ שְׁבָכָל יְיָם עַמְּנוּ וְעַל נְפָלוֹתִיךְ וְטוֹבָותִיךְ שְׁבָכָל עַת עֲרָב וּבּוֹקָר
וְצָהָרִים וּכְהָ, וְלְפִי הַסּוֹגָה דִּיוֹמָא הַנִּיל עַכְבָּר צַלְכָל וְגַם אָנוּ בְּדִלּוֹת שְׁכַלְנוּ
מְכִירִים וּרוֹאִים אֶת זֶה, הַגָּה אָמָת שְׁבָדָאי הַקְּבִּיה עַרְשָׂה עַמְּנוּ הַמוֹּן נִסְים וְסִתְרִים
וְנְפָלוֹתִים שָׁאֵן אָנוּ יְהִדְעָן מַתָּה כָּל וּכְמַשְׁאַחַזְלָל נְדָה דְּלִיא אֵין בָּעֵל
הַגָּס מְכִיר בְּנָטוּ אַבְלָמַי עַפְשָׁת הַמְתַבָּר מְסּוֹגָה דִּיוֹמָא צַלְכָל דָמָה שָׁאֵן מְדִבְרִים
לְבִנְיֵי הַקְּבִּיה צָרִיךְ לְלִוּוֹת דְּבָרִים אֲשֶׁר הַשְּׁגָנוּוּ בְּמִזְרָאות.

ה הַעֲגִינָן בָּזָה, כִּי מָה שְׁקוֹרִין נָס [הַיְגָנוּ שְׁהָא חֹזֶק לְטַבָּע הַרְגִּילָה] כִּל אָדָם
מְכִיר בּוּ כִּי יְדָה עַשְׂתָּה וְאַתָּה, אַבְלָה מָה שְׁחוֹלָן בְּתִמְדִידָה אוֹ מָה שָׁבָאִים עַזְיָה
תְּהִלָּחִיךְ סְבָה וּמְסּוֹבָבָה וְהַקְּרָאִים הַאֲנָשִׁים טָבָע וּמְהֻמָּן עַם יְחִשְׁבּוּ שָׂוֹה הַוְּלָד
מְמִילָה, אַבְלָה בָּאָמָת כָּבָר אַחֲזָל [בְּרִכּוֹת לְגַיְן], הַכָּל בְּדִי שְׁמִים וְאָמָרוּ [בִּצְחָה
סְזִין] כָּל מוֹנוֹתוֹ שֶׁל אָדָם קְצֹובֵן לוּ מְרָחָה וְכָרָ, וְאָמָרוּ חֹלְיָן דְּלִיא אֵין אָדָם
נוֹקֵף אַזְבָּעָן מְלָמָתָה אָאָכָל מְכִירִים עַלְיוֹן מְלַמְּעָלָה וְאָמָרוּ בְּמַדְרֵר בְּרָאִישָׁת אַיִן
לְדַלְלָה עַשְׂבָּשׂ שָׁאֵן לוּ מְלָאָן שְׁמָכָה בּוּ וְאָמָרָל לוּ גָּדָל, וְכָنּוּ מְבוֹאָר בְּהַרְבָּה
מְאַמְּחוֹלָל שְׁתָכֵל מְתַנְגָּה בְּהַשְׁגָּהָה פְּרָטִיתָה, וְעַיִן בְּסַפְ"ק דְּבָ"בָ כִּמָּה דְּבָרִים שָׁאַלְוָה
הָיָי מְשַׁתְנָה מְשֻׁהָה הַיְיָ עַולְמָן חֹרֶב וְהַכָּל נְשָׁמָר בְּהַשְׁגָּהָה פְּרָטִית עִיִּישׁ, וְגַמְזָא
שְׁבָאמָת כָּל מְהֻלָּךְ הַטְּבָע הַמְּטָבָע הַמְּטָבָע הַמְּטָבָע הַמְּטָבָע
ג הַעֲלִיּוֹנָה מְסִדרָת שְׁכָל הַדְּבָרִים יָבָאָר דָּרְךָ סְבָתָה וּמְסּוֹבָבָה הַהָא נָס בְּתוֹךְ נָס,
אַחֲמָלָה.

וְמַעְתָּה בָּאָמָת כָּל מְאוֹרָעָותָיו שֶׁל הָאָדָם הַיּוֹם יוֹמִית הַצְּלָחוֹתָיו הַרְפָּתָקָאָותָיו
הַעֲוֹגָה הַצְּעִיר וְכָל תְּנִוְתָּהוּי הַכָּל בָּאֵין בְּדִי שְׁמִים וְהַכָּל לְטוֹבָתוֹ [אֵם לְטוֹבָת]
גּוֹפוֹ וְעַנְגָּנוֹי הַגְּשָׁמִים אָם לְטוֹבָת נְפָשָׁו וּמְצָבוֹ הַרוֹתָנוֹי גַּם עַצְם הַחַיִּים אַיִן
טְבִיעִי אַלְאָ בְּגָוְרָתוֹ יְמִין וּבְתַסְדוֹן וּכְמַשְׁיָב וְאַתָּה מִתְהַלֵּךְ אֶת בְּלָיָם, וּכְתִיבָּבָל הַנְּשָׁמָה
תְּהִלָּל הָיָי וְאַחֲזָל עַל כָּל נְשִׁמָּה וְנְשִׁמָּה צָרִיךְ לְהַלֵּל לְתַהְקִיבָּה כִּי זָהָוּ רַק חַסְד
מְחַסְדֵּיו מִהְהַנְּפָשָׁה מְתַקְיָמָת בְּגֹרוֹ הַלּוֹת.

ה אָדָר זָוָסָף לְתַנִּיסָּמִים הַתְּדִרְיִים יְרָאָה הַמְּתַבּוֹנָן שְׁבָמָשׁ שְׁגָות יְמִי הַיּוֹן גַּעַשׂ כִּמה דְּבָרִים
אֲשֶׁר לֹא צִיְּפוּ לְזָהָוָה כָּל הָאָזָה וּבְאַמְתָה הַכָּל נִיסִים נִיסִים מְמַהְרָה קְרוּדִין לֹהֶה „מוֹלָי“,
כָּלְמָרָד אָדָם זָהָוָה כָּל הָאָזָה וּבְאַמְתָה הַכָּל נִיסִים נִיסִים בְּהַשְׁגָּהָה פְּרָטִית וְהַלְבָשָׁו
מְשָׁמִים שְׁתָבָא הַדְּבָר עַזְיָה אַיְזָוָה סְבָה בְּלַתִּי צְפָוִי לְמַעַן דְּשָׁתָה כִּי לֹא הָאָדָם
מְחַבְּנוּ וּמְסִדר גַּנְגִּיו שָׁלוּ וּמְשָׁמִיא הוּא דְּרַחְמִי עַלִי.

וַיְזַמֵּר מַהְמָה יְרָאָה הַמְּתַבּוֹנָן שְׁבָמָשׁ שְׁגָות יְמִי הַיּוֹן גַּעַשׂ כִּמה דְּבָרִים
שְׁגִינְכָּר לְכָל שָׁאַיִן דְּבָרִים טְבָעִים אַלְאָ מַמְשָׁ נִיסִים נִיסִים מְשָׁמִים [אַלְאָ שְׁהִיצְרָמָה
לְהַשְׁכִּיחָם מִלְבָד הָאָדָם אַעֲמָד שְׁבָאתָה שָׁעה הַכִּיר שָׁאֵן לוּ בְּמָה לְתִלּוֹת מְהֻלָּךְ]
הַדְּבָרִים וְכָיְמָה נִיסִים נִיסִים מְנִיסִים.

פְּשָׁתָנוּ
לְגַונְטָרָס
בְּכָהָאֵי
בְּסִובָּב
בְּרִיאָוִי
אַזְמָנִי
בְּבֵית
תְּכִרְיכָה
בְּלִשְׁוֹן
אַזְיָלָה
אַזְמָעָה
בְּעַזְבָּוּם
יְרִצְנוּ
בְּעוֹהָזָן
אַכְלָמָם
נִיםָּגָם
תְּרִזְוֹה

זָהָוָה
בְּלִוְאָה
נְבוֹרָהָיו
לְהַגְּדוֹלָה
תְּזָהָרָת
זָהָהָת
זָהָהָה
זָהָהָה
בְּהַקְּבִּיה